

Kommunledningskontoret

Danderyds kommun

Box 66

182 05 Djursholm

KS 2019/0120 Remissvar till Miljö- och klimatprogram 2030

Naturskyddsföreningen i Danderyd (NF) har beretts tillfälle att yttra sig över förslag till Miljö- och klimatprogram för Danderyds kommun 2021-2030 och vill framföra följande:

Generella synpunkter

Syfte och övergripande mål är lätt att hålla med om. Kommunen har höga ambitioner. Det är inte fel – tvärtom – men **vi saknar konkreta åtgärder och aktiviteter och kvantifierbara mål**. Då blir det lätt att följa upp, analysera och kommentera – och sätta in åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse.

Det finns en risk att ambitioner försvinner i allmänt hållna förklaringar om läget i världen och i Sverige i stort. **Vi önskar ett tydligare fokus på vår kommun**, på Danderyd. Vilka utmaningar står vi inför? Vilka möjligheter ser vi? Vad måste vi ta tag i? Hur bör vi prioritera? Vad är bråttom och vad kan vänta lite? Vad kan vi göra inom kommunen och vad kräver samverkan med andra?

Inledande tas utgångspunkt i de nationella målen och FN:s globala mål för hållbar utveckling. Av dessa ska Danderyd fokusera på 15 av de nationella och 11 av de globala. Inget fel att lyfta blicken. Vi hade dock önskat oss en **precisering av vilka delmål som avses**. Det är mycket som ryms inom vart och ett av dessa mål.

(Ett exempel: Ett av de mål kommunen ska bidra till genom att fokusera på biologisk mångfald, Ingen hunger, omfattar följande delmål: Tillgång till säker o näringsriktig mat för alla – Utrota alla former av felnäring - Fördubbla småskaliga livsmedelsproducenters produktivitet och intäkter – Hållbar livsmedelsproduktion och motståndskraftiga jordbruksmetoder - Bevara den genetiska mångfalden i livsmedelsproduktionen – Investera i infrastruktur på landsbygden, jordbruksforskning, teknikutveckling och genbanker - Förhindra handelsbegränsningar och marknadsstörningar – Skapa stabila marknader för jordbruksråvaror och snabb tillgång till marknadsinformation. Det vore bra om kommunen preciserar vilket delmål som avses.)

Programmet delas in i sex olika områden, till viss del överlappande. NF har valt att kommentera fyra: Begränsad klimatpåverkan, Friskt vatten, Biologisk mångfald och God bebyggd miljö.

Begränsad klimatpåverkan

1.2.2. Här står ” tjänstebilar ska vara fossilbränsleoberoende”. När och hur? Eftersom kommunen i dag lägger ut allt flera tjänster på entreprenad, föreslår vi, att texten kompletteras med att kommunen vid upphandlingar ska kräva att entreprenören successivt ställer om sin maskin- och bilpark till att senast år 2030 vara fossilbränsleoberoende.

Friskt vatten

3.1.2. och 3.2.2. Här står "Minska användningen av konstgödsel" samt " Användning av och föroreningar från hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska". Minska från vad och till vad? Det räcker inte med minska.

I dagarna har Naturskyddsföreningen fått mail och telefonsamtal från kommuninnevånare, som är upprörda över att ängarna nedanför Sättra kyrka är bruna och vissna efter att de besprutats. Ängarna ligger ca 50 meter från Edsviken. Vi har varit i kontakt med "bonden", som bekräftar att han använder både konstgödsel och Roundup. Detta rimmar dåligt med målen Friskt vatten, Biologisk mångfald och Giftfri miljö.

Naturskyddsföreningen anser att all användning av konventionell konstgödsel och bekämpningsmedel på kommunägd mark ska fasas ut och vara helt förbjuden senast vid periodens slut (2030). Detta bör även gälla för den mark, som ägs av kyrkan.

3.3.1. Här står att "kommunen ska i plan och bygglovsprocessen **förorda** hållbar dagvattenhantering". Vi antar att detta är en felskrivning. Plan- och bygglovsprocessen ska väl **säkerställa** en hållbar dagvattenhantering.

3.3.2. "Dagvattenhantering i form av uppströms åtgärder ska genomföras". Här önskar vi en precisering. Det är väl känt att våra vattendrag och sjöar har stora problem med vattenkvaliteten. Klimatförändringarna kommer också att ställa krav på framförhållning för att kunna hantera ökade regnmängder och höjda havsnivåer. Vilka åtgärder ska genomföras? När? Och var?

I tipsrutan nämns flera bra åtgärder. Dessa bör självklart finnas med i kommunens egen lista. Mycket finns att göra, kommunen kan till exempel byta ut hårdgjorda ytor på småvägar och parkeringar mot vattengenomsläppliga ytor.

Biologisk mångfald

I den inledande texten står att det endast i större stadsregioner finns goda möjligheter att bevara biologisk mångfald. Vi föreslår att den meningen stryks. Det finns som tur är stora möjligheter att både bevara och stärka den biologiska mångfalden på många ställen i landet.

En väsentlig orsak till förlust av biologisk mångfald i Danderyd är den höga exploateringsgraden.

Åtgärder bör kompletteras med att påverkan på den biologiska mångfalden måste tas med i **all** exploatering och förtätning.

4.1.1. "**Drift** av gröstruktur och vattenområden ska stärka biologisk mångfald." Vi föreslår att drift ersätts av **skötsel**.

4.1.2. Som ovan.

4.1.3. "Skötsel av jordbruksarrenden och golfbanearrenden ska ske så att naturmiljöer främjar biologisk mångfald". Hur? Se under Friskt vatten – all användning av konventionell konstgödsel och besprutningsmedel ska fasas ut till senast år 2030.

4.1.4 "Värdefulla träd såsom äldre ekar, ädellövträd och tallar ska bevaras". Många värdefulla träd står på mark som ägs av privata fastighetsägare, både enskilda personer och stora markägare, som

svenska kyrkan. **Vi menar att kommunen bör agera också utanför kommunens egen mark.** Undersök till exempel möjligheterna att premiera fastighetsägare som bevarar träd istället för att fälla alla i samband med avstyckningar.

4.2.1. "Vid samtliga **anläggningsarbeten...**" Vi föreslår att anläggningsarbeten ersätts av "Vid **byggnation och anläggningsarbeten...**"

Vi ser gärna att det värdefulla arbete som hotade pollinatörer gör får en egen punkt. Till exempel "Värdefulla pollinatörers livsmiljöer ska säkras och stärkas".

God bebyggd miljö

Kommunens ambition att planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minskat buller bör kompletteras med **minskad ljuspåverkan**. Ljuspåverkan är redan ett stort problem i storstadsområden. Vi vet att i synnerhet nattaktiva djur är känsliga för ljuspåverkan. Ljuset reglerar både djurs och människors dygnsrytm. Hänsyn till detta bör tas i alla bygg- och anläggningsprojekt i kommunen.

Danderyds fina naturreservat nämns inte alls. De är en viktig del av en god boendemiljö och det bör tydligt framgå att kommunen ska värna och sköta dessa på bästa sätt.

5.2.1. Målet att cykeltrafiken ska utgöra 20 procent av Danderydsbornas huvudresor bör kompletteras med ett mål för kollektivtrafiken. Detta är särskilt viktigt med tanke på att många kommuninvånare är äldre (20 procent 2017).

5.4.1. Målet att ny- eller ombyggda bostäder bör vara belägna inom 300 meter från ett grönt-, vatten- eller parkområde bör gälla alla bostäder. Vi föreslår att avståndet ändras till 200 meter. (Enligt SCB hade 94 procent av tätortsbefolkningen tillgång till minst ett grönområde inom 200 meter. *Grönytor och grönområden i tätorter 2015*.)

5.5.3. Det finns ett uppdrag om avstånd till busshållplats, men det gäller endast nybyggnation. Vi föreslår att detta ska gälla för all bebyggelse.

God bebyggd miljö kanske borde byta namn till God boendemiljö!

Danderyd den 17 september 2020

Eivor Niklasson
ordförande
Naturskyddsföreningen i Danderyd